

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICÀ

Preus de suscripció

REUS. . Pts. 1'50 al mes.

Fora. . . 4'50 trimestre

Estranger 9'—

Número solt 5 céntims

Anuncis segons tarifa

ANY XII

REUS, DIJOUS 13 DE SETEMBRE DE 1917

NÚM. 206

Esperant...

Entre les censures de que s'han fet enreixadors els possibilistes amb la seva claudicació, cal citar la del jove senyor Casals, secretari de la Juventut republicana del centre del carrer de Montcada, que amb el seu article publicat a Foment dona proves d'una sinceritat i independència de caràcter digna del major encomi. Es un gest de dignitat que és una llàstima no hagin tingut aquells senyors tan mudats que fan política mig d'amagatosis i que amb la seva paraula avalaren el compromís dels regidors possibilistes i titulats autonomistes de no tolerar la presidència de cap alcalde de R. O.

¿Qué hi diuen an això els senyors Briansó, Estivill, etc., que han vingut sostenint un criteri ben radical i definit en l'assumpte de la Alcaldia?

¿Qué hi diu el diputat senyor Nougués, autor de la proposició i adherit a l'Assamblea de parlamentaris?

Espérem amb ansia, veure el qué faran els uns i els altres, després de les promeses fates, després dels aparatosos anuncis de retirar-se els uns, de renunciar l'acta els altres si no es cumplis lo pactat.

Restem tranquil·ls tot esperant els aconteixements, per allò que d'uns i per a què's convencin altres de que amb certa gent sols s'hi pot tindre tractes davant notari i amb testimonis.

Restem tranquil·ls boi pensant que una actuació política posada a preu és el més greu dels vilipendis.

Aquest nombre de FOMENT ha passat per la censura militar

En Cambó a Galícia

Díuen de la Corunya que hi ha arribat amb auto el senyor Cambó, essent saluat pels elements regionalistes, amb els quals ha esmorzat al camp, aprofitant la ocasió per enterar-los detalladament de la organització regionalista i estimular-los a que hi perseverin.

Ha ofert tornar amb els seus correligionaris regionalistes de Bizkaya quan es consideri oportú el moment per a donar conferències polítiques i econòmiques.

Ha afirmat que aquest és l'instant indicat per a definir la personalitat de Galícia, com ho feu ja Catalunya i ho està fent Bizkaya, per tal d'obtenir el govern de les regions per elles mateixes, dintre de la unitat de la patria.

A la tarda ha visitat l'Exposició de Art galleg, dedicant-li grans elogis i encoratjant als organitzadors per que la portin a Barcelona en la seguretat de que obtindrà un triomf.

Ha visitat el domicili social dels regionalistes, on l'esperava gran concorrença, i ha parlat breument, reiterant les frases d'estímul per què prossegueixin la tasca empresa fins a conseguir la total afirmació de la personalitat gallega.

Referent a la situació política ha manifestat el que segueix:

—Apreció —ha dit— dos aspectes en la qüestió. Si la corona entrega al Govern el Decret de disolució, demostrarà al país que tracta de continuar l'actuació dels partits de torn en el poder, amb disgust del poble, i amb això les Corts tornaran a ser una oligarquía de governants en la composició de la qual no tenen els ciutadans cap representació.

Si es dóna aquest primer aspecte, per què les minories suren contra la imposició caciquil governamental, faré campanya parlamentaria.

L'altre aspecte és que no tingui el senyor Dato el Decret de disolució de Corts i que, sorgint una crisi inevitable, es formi un govern compost de les tendències més oposades, per tal d'afrontar la reforma de la Constitució, cosa per a la qual no és necessària la reunió de les Corts, ja que tots els parlamentaris poden efectuar-ho.

La primera reforma que cal en la Constitució és limitar la suspensió de les garanties a un terme curt.

Altra és senyalar data per a la reunió del Parlament i la duració del període de sessions.

En resum, s'imposa limitar les facultats del Govern, fent d'Espanya un veritable país constitucional i donant supremacia al Parlament del qual deuen sortir els Goberns, amb son programa definit.

S'imposa també garantitzar als ciutadans la forma d'otorgar el vot, per a que les lleis siguin un reflex de la opinió votant els representants llegitims dels districtes.

Crec possible efectuar tot això dins del règim actual, que per altra part em sembla magnífic i sols en desconfiar quan en conveni que ell és qui impideix la transformació que desitjo.

Preguntat pels periodistes quan podrà presidir el Govern per esvertir aquesta reforma ha contestat:

—Qualsevol diputat. Figurant en el Govern totes les tendències del país, ¿qué vol dir la presidència?

El president no seria cap, sino executor dels acords no privatius de determinat ministeri.

No és el Govern nacional el que s'imposa, sinó un Govern de concentració parlamentaria, designat per les fraccions polítiques, confiant en la consciència pública per a recaptar el seu drets.

Parlant del regionalisme ha dit que el que preconitza En González Besada és fossilit, ja que's basa en un regionalisme passat, oblidat i ineficac per les necessitats de l'època present.

La mateixa autonomia que desitja per Catalunya, la desitja també per a les altres regions, dintre la unitat espanyola, que són coses distintes i compatibles.

No l'estranya que, en vista de l'esperit regional que hi ha a Galícia, els parlamentaris siguin dinàstics, car sab que el caciquisme allí és fort.

Ha acabat dient que el dilema que té pendent la Corona és el donar o no el Decret de disolució, optant per una o altra sentència que es resoldrà aviat, puix és precis solventar la qüestió econòmica.

El senyor Cambó sortirà cap al Ferrol i després anirà a Santiago.

L'Aplec de la Sardana

Ha causat una gratíssima impressió, entre els elements musicals de Catalunya, el que el gran tenor Francesc Vinyas hagi accedit a col·laborar des d'ençà a la festa anyal de la nostra música popular: Aplec de la Sardana.

Aquest nom gloriós podrà afegir-se a la llarga llista d'elements valiosíssims que cada any treballen per la nostra música popular, en Francesc Pujol, l'Orfeó Català, l'Orfeó Gracienc, la Schola Orfeònica i els seus mestres Marçet i Balcells.

Es amb joia que havem de constatar aquests fets, i havem de reconèixer que les entitats organitzadores, han arribat a fer triomfar definitivament aquesta festa que, ara fa 11 anys, va ésser fundada per uns joves entusiastes.

—Referint-se a un solt publicat, el general Marçà prega als periodistes que

La política

Amb autorització del capitá general, abans d'ahir, en commemoració del 11 de setembre de 1714, es portaren gran nombre de corones i pomells al monument del Conceller en Cap Rafel de Cananova.

L'Ajuntament de Barcelona també rendí el seu acostumat tribut a la memòria dels martirs, portant en corporació i presidits per l'alcalde accidental senyor Puig i Alfonso, una soperba corona que es colocà en lloc preferent del monument.

Amb gran pompa se celebraren ans d'ahir, en la catedral de Barcelona, els funerals en sufragi del primer president de la Mancomunitat de Catalunya, N' Enric Prat de la Riba.

El senyor Royo Villanova ha sollicitat del senyor Lloret que li concedeixi permís per a traduir al castellà l'obra d'En Prat de la Riba «La Nacionalitat Catalana», a la qual posarà un próleg sense altre objecte que el de presentació.

Ofereix el senyor Royo, inclus editoria si la propietat no resulta excessiva en el preu.

El senyor Lloret ha contestat acceptant, agraint la oferta i indicant a la vegada que procurarà donar-lí totes les facilitats que estiguin al seu alcance.

—En «El Dia» publica don Emili Juvoy un article comentant les últimes declaracions del senyor Cambó.

Diu que aquest és l'estadista que el moviment polític de Catalunya ha produït.

Parla dels seus procediments oportunistes i alaba la tasca que ve realitzant, imprimint a tothom el seu temperament actiu i nerviós per al bé de Catalunya i d'Espanya.

—La Correspondencia de España també comenta les manifestacions del senyor Cambó i diu que està equivocat en la seva activíssima campanya, amb la qual s'aparta perillosament de la realitat espanyola.

S'imagina —dium— que tota la nació és Catalunya, on hi ha partits locals i regionals amb vida propia i forta organització, i no és així. En 45 de les 49 províncies no hi ha política possible fora dels partits nacionals i històrics. Aquests partits ho abarquen to i la seva extirració violenta ens portaria al caos.

I liberalisme, conservadurisme: total igual.

Són dues fórmules que s'adapten meravellosament a les necessitats del règim i de la nació. Mentre una d'elles és aplicada, l'altra, peça de recanvi, espera el torn.

Creu que és un error traure Espanya del torn dels dos partits, i afegix:

Vaticinem un fracàs a l'inquiet senyor Cambó. En novembre hi haurà eleccions municipals, a començaments de l'any proper s'elegirà nou Parlament i no passarà res, i els espanyols, satisfets de l'actual estat de coses, seguiran preocupantse únicament dels espectacles tauromàtics.

Ha confirmat el senyor Dato que el va visitar el president del Congrés, senyor Villanueva, per a anunciar-li que li envia una comunicació relacionada amb un procés instruït amb motiu dels darrers successos, i que avui havia rebut l'anunciada comunicació, a la qual contestarà oportunament, no podent revelar el contingut de cap dels dos documents.

—Referint-se a un solt publicat, el general Marçà prega als periodistes que

fació constar que la seva intervenció en l'assumpte de la vaga dels carrières del Nord s'ha limitat a atendre el preu de alguns obrers, visitant el president del Consell per a fer-li present el desig que tenien de celebrar amb ell una conferència.

—El senyor Villanueva ha conferenciat amb els senyors La Cierva, Bergamín i altres personalitats polítiques, amb els quals està completament d'acord sobre determinat assumpte.

El crèdit agrícola

En la llei d'Autoritzacions últimament votada per les Corts se'n consigna una referent al crèdit agrícola amb penya sense desplaçament i sobre institucions per a favorir les societats generals de magatzems i dipòsits.

Com que aquests assumptes corresponen als ministeris d'Hisenda, Gracia i Justicia i es relaciona amb les lleis hipotecària, codis civil i de comerç i de procediments, han informat ja els titulars dels dits ministeris i les ponencies estan a la presidència del Consell per a ser pròximament examinades en una de les pròximes reunions.

Així que s'aprova, apareixerà a la «Gaceta» el Decret i començarà d'aplicar-se la llei de crèdit agrícola.

Informació

En la Secció de Música del Centre de Lectura ha quedat oberta la matrícula de les classes de solfeig i piano que s'hi donaran el proper curs.

Dites classes aniran a càrrec del mestre Mateu i donarán començ el dia primer d'octubre.

En atenció a lo publicat a la «Gaceta» d'agost i octubre del 1915 i 1916, respectivament, referent a passaports de ciutadans estrangers que arriben a Russi, segons comunica l'embaixador de S. M. a Sant Petersburg, el Govern provisori de Russi ha establert que la obligació de presentar la fotografia a l'entrada en la dita nació, afecta també al personal de les tripulacions dels vaixells.

A les persones desprovistes dels documents esmentats, no podran desembarcar a Russi.

El general-governador militar de la província ha publicat un bando dictant mides per a evitar l'alteració en els preus de les subsistències.

Segons notícies rebudes d'Arlés (França), en els voltants d'aquella població hi han uns 3.000 obrers espanyols que treballen en les feines agrícoles.

El Jutjat d'instrucció d'aquest partit crida a Aleix Pedrol Ruti, com a duenyó d'una bicicleta que li fou sustraïda fa algun temps.

El propi Jutjat instrueix també diligències contra un subjecte de Terrassa que anà a llogar una bicicleta a una casa d'aquesta ciutat, sense que l'hagi retornat.

Es troben a Madrid els vocals catalans que formen part de la Junta de protecció a la indústria nacional.

La referida Junta que presideix el se-

noy Sánchez de Toca, està estudiant el projecte de reglament per a l'aplicació de la llei d'auxilis a les noves indústries, per tal de portar-lo el més aviat possible a l'aprovació del Govern.

Immediatament després començarà l'estudi de cada una de les sol·licituds de petició d'auxilis que s'estan rebent al ministeri d'Hisenda.

El programa que's projectarà avui a la Sala Reus, tant en la sessió de moda de la tarda com en les acostumades de la nit, estarà compost de les tant celebades pel lleóles Pathé.

Durant l'última setmana la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis ha ingressat per imposicions la cantitat de 550.194 pessetes i ha pagat per reintegres d'estalvi i per plàcids mensuals de pensió 332.940 pessetes, havent obert 270 llibretes noves.

MERITORI amb bon caràcter de lletra i que hagi estat en algun despatx, se necessita per a un comerç d'aquesta placa. Informes en aquesta impremta.

Pel Negociat de quintes de la Diputació provincial s'ha remès al ministeri de la Guerra el resum del Recensat de l'any actual, el qual comprèn 3.407 milions, dels quals han sigut declarats útils 2.062 en nostra província.

En ditz resum hi ha la classificació per pobles, resultant que a Pauls, de nou homes no n'ha resultat cap d'util; a Riudecols, de set, tots útils; a Tortosa, de 326 han donat 198; a Reus, de 235, han donat 112; a Tarragona, de 273, han donat, 113; a Valls, de 110, 46; a Pradell, de 6, 5; i a Prat de Compte, de 12, 11.

En la llibreria que don Josep Grau té establerta en el carrer de Montcada s'hi troba de venda l'obra del malaurat poeta camperol N' Anton Isern «Esplets d'ànima jove».

Els dies 8 i 9 del proper mes d'octubre se celebra a Alcover la tradicional fiesta de bestiar, productes de la terra, comercials i industrials.

Durant el propòs passat mes d'agost en l'Estació Biològica de Reus s'analitzaren, a petició del públic, 109 mostres de vi, 12 mítseles, 2 de sulfat de coure, una de carbonat potàsic, una d'àcid citric, una de l'àcid tòric, una d'àcid cítric, una de carbó, una d'adob orgànic i 16 d'oli. Es dona, a més, tractament per a cinc vins i mít

FOMENT

Tratament de la sifilis per l'aplicació indolosa del

606

i diagnostic de dita enfermetat per l'anàlisi de la sang (Dr. Wassermann)

Dr. A. FRIAS.—Arraval baix de Jesús, núm. 33.—CONSULTA DE 3 A 4

sense aquesta marca

L'aparell NO és un
GRAMÓFON
CATÀLEGS GRATIS

Companyia del Gramófon -

SOCIETAT
ANÒNIMA
ESPAÑOLA

Èxit colosal dels célebres artistes

TITTA RUFO I CARUSSO

en discs marca GRAMÓFONO

De venda: R. PERPIÑÁ - Carrer Major, 22
Despatx: 24, pral. - REUS

Dipòsit de Relletgeria. - Bellatge de butxaca i Desperadors des de 2'90 per setes.

Gran Hotel de Londres

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb telèfon urbà i interurbà :: Habitacions amb bany, daixes i telèfon

El doctor Mercader, de retorn de l'estiu, s'ha encarregat novament del seu Consultori de malalties dels ulls, arraval alt de Jesús, 26, Reus.

Sastreeria Ferre

Se necessiten bones oficials i aprenentes

Taller de Cerralleria d'obres

JOAN ADSERA CAMPS
Carrer d'Alegre, 17. - REUS

Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la casa J. Mas Bagà, de Barcelona.

VENDA

Se vendrà l'antiga tenda de comestibles CASA MARCELO, o es llogarà tota la casa per un altre negoci.

Informarán a la mateixa: Llovera, 55.

Per a poguer comprar genres de bona qualitat, a preus infins, ha quedat demostrat, que no hi ha com als Magatzems Gisbert, establerts a la plaça de la Constitució, i, on, malgrat tot, continuarán venent: les camisetes interiors de qualitat immillorable a 60 cèntims, camises pereal, classe superior a 3 pessetes, Brusetes per a senyora, de totes mides, des de 1'50 pessetes, colls piquet, qualitat la millor que's fabrica a 40 cèntims un, corbates de seda color des de 25 cèntims. Ademés poden comprarse a preus baratissims: punys, mitjes, mitjons (negres solitàs), traços de bany, pantalons, americanes, ermilles, devantal, calçots, refajos, i molts altres articles, difícils d'enumerar però que visitant tants importants Magatzems un se'n pot fer càrrec.

Gran ganga: Sabó de l'acreditada perfumeria «Floralia» a ral pastilla.

Pasteleria de Bernardí Mas

(Antiga Casa Montserrat) Galanes, 18

Dolços-Confits-Licors-Comestibles

Banc de Reus de Descomptes i Préstams

Negociem tots els cupons venciment

corrent. Cuidem del cobro del dividendo del Banc de Barcelona.

BAR AMERICANO

ESMERAT SERVEI

La sens rival Horchata Valenciana

EXQUISIT CAFE PAMPA

APRENENT

Se'n necessita un en la Drogueria de

Armengol Mariné, plaça de Prim.

La Publicidad

Per a la venda i suscripció al kiosko

BOLART, plaça de la Constitució.

Pintura preparada, assortit complet

de colors: pots de 1 i mig Kg.

GAIETA CAVALLE, S. en C.

Antiga Casa Coder, Plaça de la Constitució. - REUS

El Mercantil Valenciano

Se troba de venda en el kiosko de

periòdics de Filles d'Emili Bolart,

plaça de la Constitució.

El rei dels cafès

Puresa garantida

El més agradable

LES PERSONES DE BON PALADAR PRENEN EL CAFÉ "PAMPA"

La febra dels negocis, l'excés de les passions i lluites socials, desgasten l'organisme i engendren la debilitat de totes les funcions. La víctima d'aquests estragos sent una vellesa prematura, dolor de cap, pesadilles i la falta d'apetit.

Aquesta debilitat, i desequilibri nerviós i enervació se cura radicalment als quinze dies, usant el Xarop d'Hipofosfats Salut. — Unic aprovat, per la Real Academia de Medicina, 27 anys de creixents èxits. Al comprar el frasc deuen fiscar-se si amb tinta roja se lleigeix «Hipofosfites Salut».

Centre de Lectura

A N U N C I

Fent ús de les facultats concedides per l'article 21 del Reglament, aquesta Junta Directiva ha acordat eximir del pagament de la quota d'ingrés a tots els que es proposin per a socis durant el proper mes de setembre.

Reus 28 d'agost de 1917. — P. A. de la J. D., el secretari, Pere A. Savé.

VENDA

Se vendrà en bones condicions una llibreria i tenda de periòdics situada en un punt cèntric d'aquesta ciutat.

Informarán en aquesta impremta.

Gran Servei de Carruatges De Mont-roig a Reus i viceversa

SORTIDES

MONTROIG REUS

5 i mitja	7
9 i mitja	9 i mitja
12 i mitja	15 i mitja
17 i mitja	17 i mitja

PUNTS DE PARADA:

A Mont-roig, Casa Sabaté.
A Reus, Carrer de Sant Joan, Guarnicioneria den Baldrich.

IMP. SANJUÁN - REUS

Proveu els CAFÉS de la TORREFACCIÓ

G I L

i veureu que son els MILLORS

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca). - REUS

Francisco Prius Demestre

Corredor de Comerç Col·legiat

Arraval de Santa Agna, 57. -- Teléfon n.º 5

Intervencions en totes les operacions

dels Banys d'Espanya i de Reus.

Xecs sobre el Regne i Estrangers.

Canvi de monedes i bitllets estrangers.

Descompte i pago de cupons.

COMPRA-VENDA DE:

Valors locals i cotitzables en Borsa amb garantia de polica, paper Estranger comptat i plac, sens interessos.

NOTA: Sols la polica de Corredor de Comerç, confereix la plena propietat dels valors, impossibilitant que prosperi cap reclamació sobre ells.

La polica ademés facilita l'expedició de duplicats dels valors que haguessin sofert extraviú, robo, incendi, etc., en el seu plaç legal, quedant els propietaris reintegrats dels mateixos.

Aparells i Discs PATHE

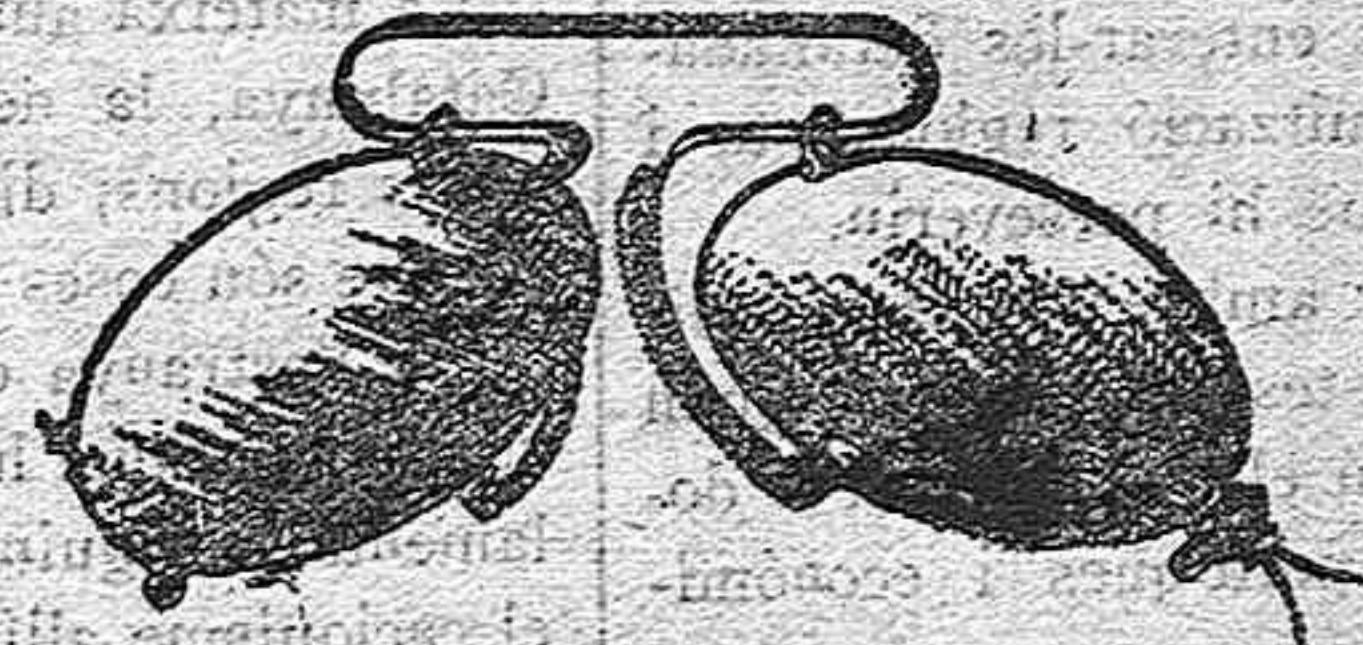
MAGATZEMS GISBERT

Sha rebut nous discs dels célebres artistes
TITTA RUFO, BASSI i CARUSSO

Plaça Constitució, 1

(Al costat de la casa Bofill)

REUS

Els progrés que la ÓPTICA ha experimentat des de fa mig segle, ha demostrat que avui és indispensable en tots els ordres baix tots els aspectes. Amb l'auxili d'uns lentes o gafas ben escollits, són milers les persones que practiquen l'hermos sentit de la vista, en completa normalitat.

No's denen comprar els lentes com un genero qualsevol, no basta escollir cristalls rutinariament i sense raons científiques. Moltes persones han malgastat sa vista, perjudicant-la en alt grau per no tindre en compte aquests prudents consells! Sols un examen a conciencia pot donar per resultat trobar uns lentes perfectes, ja que moltes vegades no tenen el mateix grau de refracció els dos ulls.

En conseqüència, aquesta CASA sense perdonar mitjà ha instal·lat en son propi establiment una completa SECCIÓ D'ÓPTICA que li permet assegurar a sa distingida clientela, una extraordinaria exactitud en els cristalls prescrits pels senyors Oculistes, amb lo qual, creu prestar un bon servei i al mateix temps omplir un buit fa temps notat en aquesta ciutat.

S'expendeix el verdader cristall de roca del Brasil i es garantiza sa antenticitat per mitjà d'aparells especials. Cristalls de totes classes, muntures d'or, xapat, niqel i ser.

Se fan ademés, tota classe de compostures pertenecientes a dit ram.

JOSEP PUJOL. - Cirurgia

Especialista en la curació de les hermes (trenquats) amb 30 anys de pràctica entre la casa Clausolles, de Barcelona, i el meu establiment de Reus

NOTA.—No equivocar aquest antic i acreditat establiment «LA CRUZ ROJA» dit per persona competent i amb títol professional, amb altre d'igual article que hi ha en mateix carrer, que amb el fi de despistar a la meva clientela i per a millor aprofitar-se del mateix que gaudeix cosa meva, s'ha establert prop de la mateixa.

“LA CRUZ ROJA” (CASA FUNDADA DA EN 1896.) (Al costat del fabril de greses U. Isidre Pujol)